

İstanbul Sanayi Odası Basın Bülteni

İSO Türkiye İmalat PMI eylülde 52,5 oldu

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI, eylülde 52,5'e gerilemesine rağmen sektörün faaliyet koşullarında aylık bazda güçlü bir iyileşmeye işaret etti. Faaliyet koşullarındaki iyileşme trendi, üretim ve yeni siparişlerde devam eden büyümeye bağlı olarak dördüncü aya ulaştı. Yeni siparişlerdeki iyileşme ve kapasite artırmaya yönelik çabalar, firmaların istihdam düzeyini güçlü bir şekilde yükseltmesini sağladı.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI eylül verilerine göre, özellikle ihracat pazarlarında olmak üzere talebin iyileştiğine yönelik işaretler arttı ve anket kapsamında takip edilen sektörlerin çoğu üretim artışı kaydetti. Girdi maliyetleri, yine genele yayılı artışlar gösterdi. Üretimde en hızlı artış giyim ve deri ürünleri sektöründe oldu. Sektörlerin çoğunda yeni siparişler artarken, kara ve deniz taşıtları sektörü istisna olmak üzere, dokuz sektörde yeni ihracat siparişleri de yükseldi.

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin Eylül 2021 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değeri olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, ağustosta 54,1 olarak ölçülen manşet PMI, eylülde 52,5'e gerilemesine rağmen sektörün faaliyet koşullarında aylık bazda güçlü bir iyileşmeye işaret etti. Faaliyet koşullarındaki iyileşme trendi, üretim ve yeni siparişlerde devam eden büyümeye bağlı olarak dördüncü aya ulaştı. Ancak eylül ayındaki artışlar önceki aya göre yavaş gerçekleşti. Toplam iş hacminde devam eden büyüme, yeni ihracat siparişlerinin yine belirgin şekilde artmasından destek buldu. Yeni siparişlerdeki iyileşme ve kapasite artırmaya yönelik çabalar, firmaların istihdam düzeyini eylül ayında da güçlü bir şekilde yükseltmesini sağladı. Buna rağmen, yeni siparişlerde süregelen büyümenin etkisiyle, birikmiş işler Temmuz 2020'den beri ilk kez artış gösterdi. İmalatçılar, üretim gereksinimlerindeki yükselişe bağlı olarak satın alma faaliyetlerini de genişletti ve girdi stokları üst üste ikinci ay arttı. Ayrıca, firmaların tedarik zincirlerindeki kesintilerden korunmak için güvenlik stoku oluşturmaları, üretim öncesi stoklarda 2017'nin sonlarından bu yana gözlenen en hızlı artışa yol açtı. Üçüncü

çeyrek sonunda tedarik zincirlerindeki aksaklıkların hafiflediğine yönelik bazı işaretler dikkat çekti. Ham madde yetersizliği ve ürün ithalatındaki gecikmeler, tedarikçilerin teslimat sürelerinin daha da artmasında rol oynadı. Öte yandan, tedarikçi performansındaki bozulma son bir yılın en ılımlı düzeyinde kaydedildi. Girdi maliyetleri keskin bir şekilde yükselmeye devam etti. Firmalar, arz kısıtlarına bağlı olarak ham madde fiyatlarındaki artışların sürdüğünü bildirdi. Döviz kuru gelişmeleri de girdi maliyetlerini yükselten bir diğer faktör oldu. Girdi maliyetlerindeki yükseliş ağustos ayındakine çok yakın bir oranda gerçekleşti. Buna bağlı olarak, imalatçılar satış fiyatlarını hızlı bir şekilde yükseltmeyi sürdürdü ve nihai ürün enflasyonu eylülde hafif bir artış kaydetti.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI anket verileri hakkında değerlendirmede bulunan IHS Markit Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şunları söyledi:

“Türk imalatçıları, son dönemde üretim ve yeni siparişlerde gözlenen toparlanmayı sürdürebildi ve her iki gösterge de eylül ayında artış kaydetti. Hatta yeni siparişlerde süregelen artışlar, firmaların yeni personel alımını sürdürmesine rağmen operasyonel kapasite üzerinde baskı oluşturmaya başladı. Tedarik zincirlerindeki aksamaların yılın başlarındaki kadar belirgin olmadığına ilişkin bazı işaretler dikkat çekti. Yine de firmalar girdi temin etmeye çalışırken daha uzun teslimat süreleri ve keskin fiyat artışlarıyla mücadele etmek zorunda kaldı. Bu sorunlara karşı önlem alma çabalarının sonucunda girdi stokları 2017 sonundan beri en yüksek oranda arttı. Bu gelişme, önümüzdeki aylarda firmaların iş yükünün üstesinden gelmesine bir miktar yardımcı olacaktır.”

Sektörlerin çoğu üretimini artırdı, en hızlı artış giyim ve deri ürünlerinde

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI eylül verilerine göre, özellikle ihracat pazarlarında olmak üzere talebin iyileştiğine yönelik işaretler arttı ve anket kapsamında takip edilen sektörlerin çoğu üretim artışı kaydetti. Girdi maliyetleri, tedarik zincirlerinde devam eden aksamaların da etkisiyle yine genele yayılı artışlar gösterdi.

Üretimde son dönemde gözlenen güçlü toparlanmanın devam ettiği giyim ve deri ürünleri sektörü, tüm sektörler içerisinde en hızlı üretim artışını kaydetti. Ana metaller ve tekstilde de güçlü artışlar gerçekleşti. Öte yandan, metalik olmayan mineral ürünler sektöründe üretim yavaşlamaya devam ederken gıda ürünleri ile kara ve deniz taşıtları sektörlerinde ise büyümenin duraksadığı görüldü.

Sektörlerin çoğunda yeni siparişler arttı. Üretimde olduğu gibi, yeni siparişlerde de en hızlı büyüyen sektör giyim ve deri ürünleri oldu. Son anketin genel sonuçlarından birisi, uluslararası talepteki iyileşmenin toplam yeni siparişleri desteklemesi oldu. Kara ve deniz taşıtları sektörü istisna olmak üzere, dokuz sektörde yeni ihracat siparişleri yükseldi. Ana metaller ile makine ve metal ürünler sektörleri, üçüncü çeyrek sonunda istihdam artışına öncülük etti. Kapasite artışları, çoğu sektörde firmaların iş yüklerini genel anlamda yönetebilmelerini sağladı. Birikmiş işler yalnızca kimyasallar, plastik ve kauçuk sektöründe arttı.

Tedarik zincirlerindeki aksamalar faaliyetleri olumsuz etkilemeye devam etti. Takip edilen sektörlerin tümünde teslimat süreleri arttı. En uzun gecikmeler makine ve metal ürünler sektöründe gözlemlendi.

Arz tarafında yaşanan zorluklar enflasyonist baskıların artmasına katkı yaptı ve girdi maliyetleri enflasyonu genel olarak yüksek düzeyde kaldı. En hızlı artış metalik olmayan mineral ürünler sektöründe gerçekleşirken bu sektörü kimyasal, plastik ve kauçuk ürünler yakından takip etti. On sektörün tümünde satış fiyatları artış kaydederken en hızlı artış metalik olmayan mineral ürünler sektöründe yaşandı. Girdi stoklarının artış ve azalış gösterdiği sektör sayısının aynı olması, stok biriktirme yönünde kimi çabalar olduğuna işaret etti. Öte yandan, makine ve metal ürünleri ile ana metaller sektörlerinde stoklar uzun süreli düşüşün ardından yatay seyretti.